

KATHOLIKUS NÉPLAP.

48. szám.

Pest, november 30. 1853.

Megjelenik e lap hetenkint egyszer,
Szerdán. Előfizethető Pesten,
a jó és olcsó könyvkiadó-társulat ügy-
nökénél: czukorutca 6. szám, föld-
szint. sa szerkesztőségénél. Vidéken a
cs. kir. postahivataloknál.

Előfizetési díj Budapesten kihordással
félévre 1 ft. pp. vidékre postán, bo-
ritékban félévre 1 ft. 20 kr. pp. A lap
szerkesztését illető levelek egyszerűen
„a Katholikus Néplap szerkesztőségé-
hez” czímezendők. (Pesten a központi
papnöveldeben.)

Dicsőség magasságban az Istennek, s a földön
békeség a jó akaratú embereknek. Luk. 2, 14.

A bakter éjszakája.

(Folytatás.)

Márton az új utcába beérvén, már messziről megpillantá világotlani Dombaiék ablakát, s az eddigi tapasztaltak által már igen felizgatott kíváncsiság készitette őt az ablak felé tartani; midőn pedig immár az ablak felé közelednék, hallá a szobából kihangzani sok apró gyermekek nyers kiáltó szózatját: „olvasson! olvasson! kedves öreg anyám! olvasson! olvasson!” Márton gyorsan az ablakhoz húzá magát, benéze, és látá az öreg Dombainak nyolcz kisebb és nagyobb unokáit, kik meggörbült öreg anyjuknak nyakába kapaszkodva simogatják és czirogatják vala az öreg anyót, és kényszeríték őt, hogy olvasson nekik ama régi s már pusztulni kezdő könyvből, mellyet két remegő kezével tartá, és fölfelé emel vala, hogy kis unokái el ne ragadják tőle. Az öreg anyó enged vala kiseded unokái kérelmének, és parancsola nekik, hogy telepedjenek le az asztal körül; leülének azért a fiúk és leánykák; leült az öreg anyó az első helyre szemközt a földetlen ablakkal; most orrára illeszté csontrámás szemüvegét, s jelentékeny arczkifejezéssel felnyitá a könyvet; a kis unokák serege pedig elcsöndesédék, és szemöket szájokat eltátva, az öreg anyóra bámulának, ki néhány esendes köhintés után így kezdé az olvasást:

„Az földi részek szerencséinek állhatatlan lakodalmában tombolók jóra intő Csengetyűje, melly a világ csalárdságát az ember négy utolsó dolgainak zengésével kinek kinek elébe adja. Posenban. 1746.”

„Első rész. Hogy az utolsó Itélet-

ről való elmélkedés, az igaz Poenitentia-tartásra indittyá az embert.”

Oh te rettenetes, elkerülhetetlen,
Jósafát völgyének napja! s türhetetlen
Isten haragjának ideje! szüntelen
Miért nem furdalod szivemet végetlen?

Mikor te feltámadsz, elrémül a halál,
S a természet, látván, hogy holt is talpra áll,
Kemény ítéletre égből Bíró leszáll,
S bakokat, juhokat kiválaszt, és számlál!

Jaj nyomorult bűnös világnak fiai!
Hová leszte, mikor a tenger habjai,
Földnek, madaraknak, s vadaknak gyomrai,
Kivetnek, s nem vesznek többször bé torkai.

Vajha most elmékben forgatnánk azokat
A koporsó között zengő trombitákat,
A kik ítéletre fel-költik holtakat,
Bizony nem keresnénk ennyi hívságokat.

Az futásra akkor semmi hely nem leszen,
Sem hegy, sem kőszikla akadályt nem téssen;
Mert az egész világ talpig tűzben leszen,
Még pokol is akkor senkit bé nem véssen.

Hegyek, völgyek téged el nem boríthatnak,
Mert mint viasz tűztől, akként elolvadnak:
Szörnyü ropogással csillagok lehűlnak,
És nagy sebességgel Egek is elműlnak.

Tengernek iszonyu kemény zuhogása,
A földnek szüntelen való indulása,
Napnak s Holdnak véres homályosodása,
Ugyan megfonnyasztanak, s vadak ordítása.

A kiket e világ bolondoknak vallott,
És még életre is méltóknak nem tartott,
Sőt keserüséggel, s kínnal nyomorgatott,
Szententziát Bíró azokkal mondat ott.

Itélői azok lesznek e világnak,
Kik Isten kedvéért drága szép ruháknak

Szerelmes Atyának, s minden gazdagságnak,
Szerelmét elhadták mint mulandóságnak.

Akkor örvendeznek, kik józanon éltek,
Sírnak pedig: a kik estig dösöltenek;
Leginkább vigadnak, kik többet túrtének;
S kik mennél könnyebben éltek, inkább félnek.

Kik Krisztus tanácsit itt híven követték,
A kereszt-viselők, bátorságban léznek,
Krisztus ellenségi hóhér kezben esnek;
Sok Ur, Király, polgár, fenn állva reszketnek.

Senkinek ügyeit ott nem hallogatták:
Egyik esztendőről másokra nem vonnyák:
Lelki ismérveink, mert mint könyvek, nyilvák
Lésznek, s dolgainkat mindenek láthatták.

Vészed-é eszedbe, melly nagy szégyent vallasz,
Midőn világ előtt torkig bűnben állasz,
Most emberek előtt kiket meg nem vallasz,
Azokért irtózó Szententziát hallasz.

Elő hozzák ama rettenetes könyvet,
Mellyből meg ítélnék minden álnok szívet,
Búja szemet, száját, s rágalmazó nyelvet,
S ki-hányak sok közül mint ártalmas füvet.

Nem lehet olly kicsiny, vagy titkon tett vétek,
Mellyeket semminek most bolondúl vétek,
Hogy ott elő nem jő, s gyalázatot vesztek,
Egész világ előtt, s kárhozatot értek.

Árvák s özvegyeknek megnyomorítói,
Pórpátvar, csalárdság, s új bűn találói,
Támadás, hitzegés hamis indítói,
Ott meggyaláztatnak, s Isten káromlói.

Meg-kérdik, bar meg hidd, mint éltél eszeddel,
Jószággal, kincseddél és szép termeteddél,
Tudományoddal, és jó egészségeddel,
Erőd s hatalmaddal, nagy böleségeddel.

Ha mit jót műveltél, még azt is meghányják;
Minden igasságnak végét megfontolják;
Mert Jerusálemet lámpásnál vizsgálják,
Akkor, s bé nem vészik, ha heán találják.

Mit felelsz Birádnak, kérlek az Istenért,
Ki éjet és napot edgyé tész tíz pénzért,
S Istent is megveted romló tisztességért,
De csak két lépést is alig tész Lelkedért?

Igy kell-é böcsülnöd véres veritékét,
És kimondhatatlan nagy kinszenvedését,
Harmincz esztendeig való epeségét,
A JÉZUS Krisztusnak, s sebei mélységét?

Kik most tapodjátok Testamentom vérét,
S viszont feszítitek a Krisztus szent Testét;
Bizony számot adtok minden jó intésért,
És a jóra való alkalmatosságért.

Mennyi sok jó példát láttál életedben,
S hallottál füleddel Szentek életében,
Jó gondolatokat érzettél szivedben!
Hogy nem vészed magad, nyomorult eszedben?

Ott nem csak a tennen fejedre adsz számot;
Jobbágyra s eselédre mint viseltél gondot,
Megkérdik, szükösnek mint adtál tanácsot,
S fáradt zarándoknak kedves nyúgodalmat?

Ha orgazda voltál, s gonosz példát adtál,
Avagy álnokságra ha kit tanítottál;
Békesség gyűlölő, vagy ha fondor voltál,
Pártütésre, s vére ha tanácsot adtál.

A mikor vétkezted, mi jót mulattál el?
S fogadásod mellől hánszor ugrottál el?
Legkisebb dolgod is meglátod ezennel,
Ítéletre állván szörnyű félelemmel.

Mert világosabbak szemei a napnál,
S hathatóbb beszéde a két élő kardnál,
Ítéző Birádnak; és az előtt nyílnál,
Mégváltozhatlanabb s a pokól kínjánál.

Te azért, oh ember, hogy ha kedves lelked,
És az üdvösséghez vagyon igaz kedved;
Azt adom tanácsul, vedd jó neven, néked,
Éjjel nappal légyen Mennyben a te szíved.

Itt az anyó félbe szakasztá az olvasást, mert egyik kis unoka ültében elaludt, és le akara esni az asztal alá; fölkelének tehát hogy lefektessék őt; Márton pedig, miután a tíz órát még az olvasás elején a toronyból elhangzani halla, kiáll az utca közepére, s elkiáltá harsány hangon az órát e képen:

Hallja minden háznak ura!
Tízét ütött már az óra;
Ki ki vigyázzon házára,
Cselédjére, gyertyájára,
Hogy tűz ne legyen kárára.
Mitől mentsen egek Ura; —
Tízét ütött már az óra!
Jézus neve dicsértessék!
Szűz Mária tiszteltessék!

Csak miután minden kijelelt ponton elkiáltotta volna verseit, azután kezdé Márton elmélkedni azokról, miket az öreg Dombainé által olvastatni hallott; az utolsó ítélet képe boszuálló rémalakban merült fel lelki szemei előtt; érezte, hogy ha most számadásra hivatnék az örökkévaló Birótól, gonosz tetteinek súlya pokolig libbentené alá az Istennek igazságos mérlegét; — e gondolat már üdvös gyümölcsöt kezd vala teremni Márton szívében; hanem e pillanatban egy szürös embert vőn észre besurrani Csörgőék udvarába, s az ajtón zörögni hallá; gyanura lobbanék itt Márton, és oda sieté, hogy latná: ki legyen ő?

A mint a ház elébe érkezék, épen akkor gyujta világot Csörgöné; Márton tehát benéze az ablakon, s ime Csörgőék legény fia Ferkó, ki jelenleg a hegyen szállópásztor vala, ekkor vön elő szüre alól egy nagy kendő ritka szépségű szállófürtöket, és az asztalra önté; szüre két ujjából pedig gyönyörű őszi barackokat rakott halomra, mire Csörgöné, ki az ágy szélén üle, ilyen beszédet kezd vala fiával:

Csörgöné. „Jaj édes fiam, de gyönyörű gyümölcs az, kinek a szőlejéből való?”

Ferkó. „A koresmároséból, édes anyám.”

Csörgöné. „Tehát a koresmárosnak is van szőleje? azt nem is tudtam.”

Ferkó. „Van bizony, édes anyám! a mellyet Csigor Marczitól megvett; hanem Marczit csak úgy leitta az ártat előre; pedig nincs az egész hegyben olyan szép gyümölcs, sem olly jó fajta szőlő, mint Marcziban volt.”

Csörgöné. „Jó dolgod lehet ott a hegyen neked, édes fiam.”

Ferkó. „Jó bizony, édes anyám! egész nap eszem, mint a gödény; leszedem a javát mindennek; összejárom a hegyet végestelen végig; de azért ha mást rajt érek a lopáson, hát megláznakolom esüfondárosan.”

Ime most Márton tolvajt fogott; látá, hogy a szállópásztor maga lopja a szőlőt; látá, hogy az anya ornője fiának, és hogy vele a gonoszban egyetért; és Márton még sem bátorkodék szót emelni; mert Ferkó Márton apjának házában mint szolgálégény nevelődött fel, s Marczit maga tanítgatta lopásra az ártatlan Ferkót; most látá a gonoszra ingerlés vétkes eredményét Márton; látá és szíve nyugtalanná lön; de leginkább fájlalá, hogy eltékozlott szőlejét hallá szemére vetetni. Elkésérülve lépett el az ablaktól; szemébe könnyek toltak, s fejét esóváltgatva sohajta magában: „Hej! mindig csak a Marczit, mindig csak a Marczit!”

De ime, ki az a láthatlan alak, ki az uteza felső vége felől hatalmasan kongó lépésekkel közelg erre felé? sarkantyuja úgy esörög, mint fogoly lábán a bilincs: huszár-e, vagy vasas német? mormogá magában Mártonunk, s az alak elébe sieté, kötelességét teljesítendő: „Megállj! ki vagy!” kiálta Márton a beközelített alakra; ez pedig hirtelen megállá, s bátor harsány hangon felelé: „Vagyok Svertetzky Gáspár huszárkaplár a Császár taborából: — szülőföldemen álok; éll-e még az apám s anyám?” — „El bizony barátom! felelé Márton, eredj csak, és látogasd meg őket.” — „Na, hála legyen az Istennek!” sohajt fel a huszár, s dupla lépésekkel

esörögteti sarkantyuját apja lakása felé. Gáspár nyolcz éve már, hogy katonává lön; azóta nem látta szüleit, s híroket sem hallotta. Mártonunk közel rokona vala; de Márton nem bátorkodék magát felismertetni Gáspárral; mert szégyenli az ember a szegénységet, ha azt ön gonoszságával okozta magának. Azonban ohajtott volna Márton tanuja lenni az örömnök, melly kitörérend az apa és anya kebeléből, midőn rég halottnak vélt fiukat meglátandják; sietett azért Svertetzkiék ablakára. — Azonban Mártonunk kissé elkésett, s az örömnök első kitöréseit nem láthatá; mikor az ablakon benézett, már akkor Gáspár az ágyban aluvó kis onokaöccseit esókolgata; anyja pedig és atya leülésre nógaták, majd étel- és italra erőlteték. „Dehogy eszem, dehogy iszom, kedves édes anyám! mondá Gáspár, nem azért jöttem én haza, hogy egyem és igyam; hanem csak azért, hogy magát kedves lelkem, szülő dajkám még egyszer megláthassam!” és megcsókolá anyját. „No csak ülj ide édes fiam! tudom hogy elfáradtál, mert hiszen messziről és gyalog jöttél! felelé az anya. „De hogy is fáradtam, dehogy is fáradtam, mondá kitörő hálakodással Gáspár, hiszen jöttem én vason kedves lelkem jó anyám, hogy elfáradtam volna; hanem szabadon jöttem mint a madár, és vigan, mint a forgó szél, csak hogy magát kedves galambom szülő dajkám még egyszer megláthassam!” — és ismét megcsókolá anyját, és leüle az asztalhoz; és mondá az anya: „Ügy-e édes fiam! nem megysz vissza többé a regementhez? de nem is eresztünk el többé téged, öregségünk botját!” — de édes galambom! felelé Gáspár, még egy pár évet ki kell töltenem; aztán kedves lelkem jó anyám! nem is azért jöttem én haza, hogy örökre hon maradjak; hanem csak azért, hogy magát kedves angyalom szülő dajkám még egyszer megláthassam! — Az anyának kiesordultak könnyei, Gáspár pedig tölte poharat és ivék, és azután kérdezősködék az atyafiakról, a többek között kérdé: „Hát a mi kedves keresztománk Csigor Márton hogy van?” „Jaj édes fiam! vága közbe Gáspár édes atyja, ne is hozd elő azt a semmirekellőt; koldussá tette magát és családját; így van az édes fiam, mint az ujom, nézd-e! kipusztult mindenéből, most bakter a helységben.” — „Lehetetlen! felelé esódalkozó hangon fejét esóváltgatva Gáspár, hiszen tőle kérdeztem öreg szüleimet; sőt még nevem is megmondottam, és még sem mert rám ismerni; ej ej!” Szégyen és fájdalom ragadá meg Márton kebelét; szomorú lélekkel támolgott el az ablak alól, és kezdé sokalni a leczkét, mellyet maga keresett, s föl is tette magában, hogy nem fog

többé tekinteni senki ablakára. — Törődött kebelével hallagott az utczának alsó vége felé; és ime az ispán lakának minden ablakai fényességben usztak, s gyönyörű énekszó hatotta meg Márton füleit: megalla és hallgata, s tünődve kérdező magában: Mi lehet ez? de csak hamar föleszmélt elmerüléséből, és mondá magában: „Aha! tudom már mi ez! Hajnali Terka, Ispány uram tizenkét éves leánya halva fekszik, ez a virasztók éneke; jöszte Márton hallgasd meg!” és elindult Márton az ispánlak felé. És lön, midőn arra felé menne, hogy kicsordulának Márton könnyei; — mert eszébe jutott, hogy a kis Terka szegény leánykának jötevője vala; viselt ruhácskái minduntalan nekik ajándékozá, többször kenyeret, lisztet és tojást, és sok kosár gyümölcsöt ajándékoza Lénának. Márton levette fejéről süvegét, úgy haladott a ház felé, s haladtaban így beszélgette magában: „Ismét szegényebb vagyok! A jótétemény fájának egyik termő ágát letörte a halál! de te nyugodj áldott lélek az Űrban, s ne lassanak kezeid soha rothadást; menny örömébe vigyének az Angyalok, s jutalmazza meg jószágod az Isten, ki azért vett magához, mert szeretett!” illy gondolatok között megközelíté Márton az ispány ur lakását; azután lábhegyen és felve az ablakhoz huzódék.

Ünnepélyesen világított szoba közepén egy asztalon fekszik kiterítve és fehérbe öltöztetve az Ur Jézus kis mátkája; holló haja két felől hosszan leeresztve, mint kerubin-szárnyak fedezik két oldalát; s homloka felett a setét fűrtök közül mint égrepedés az éjszakából, szemvesztőleg fesel ki apró girlandjaival a hatyu-fehér koszoru; arczája halovány mint a lilium, festve látszik rajta a szeplötelen angyalélet; félig lezárodott szempillái alól a feltamadás hajnalesillaga sugárik; rózsapiros ajkai szólásra esattantak, mintha írva volna rájuk a tulvilági üdvöt hirdető Evangéliom bájjigéje; mintha Istent ölelnének, melléhez szoritvák összekapcsol szüz kezei; s szent hóval borított tiszta kis kebelén hidegülve fekszik a még soha föl nem ébredt élet-szerelem. Így fekhettek egykoron a náimi özvegy asszony leánya koporsójában; azért ne sirjatok társnéi körülötte hangosan, mert fő találna ébredni; hiszen Jézus itt volt és mondotta: E leánya nem halt meg, csak aluszik ő! Fejénél fájdalomba merült édes anya kesereg, halottja homlokára hullatván vesztesége szánó könnyeit; távol egy sarokban pedig az ispány ur üldögél, keblére csüggesztve fejét, s néha könnyűs pillanatot vetve az asztalon jéggé fagyott szive vére. A ház teli virrasztó leányokkal, s közöttök

több uri nők, kik Terkának részint halotti vánkösát varrogatják, részint lombozott alakú, s átlátszó szemfödélét sűrűn reddözött esipkével, s díszbokorba kötött szalagokkal ékesítik, közbe-közbe pedig érzékeny éneket énekelnek. Egy ablak nyitva van, hogy kipárologjon a gőz, és helyette benyomuljon a természet tiszta levegője. Szabadon tekint be Márton az ablakon, midőn egyszerre az ártatlan ajakak kedves ezüst hangjával gyönyörűn megcsendül az ének eképen:

Im koszorúd még bántatlan
S halva fekszesz kis ártatlan!
Tulvilági mézet szív már
Rózsaszájad;
Égi harmatgyöngyben úszik
Virág szálad.

Már e földön angyal voltál,
Mert szivedben eget hordtál.
Most elszárnysz, hogy angyal légy
Az Istennél;
Jól teszed, hisz égen s földön
Nincs szebb ennél.

Nincsen ott bú, mit éreznél;
Nincs öröm, mit nélkülöznél;
Liliomból nőtt erdőben
Lesz lakásod;
Az Istennek szent ölében
Hív szállásod.

Örülj, örvendj helyettünk is,
Kérd az Istent érettünk is;
Vigasztalja feléd fájó
Szíveinket!
S törülje le érted hulló
Könyeinket.

Az ajkakon elhalt az ének, és csend lön; Márton pedig elfordula; szive összeolvadott, mint írósvaj az izzó parázson, s ki tudna megmondani, mit éreze ő? kinek a gyermekkori első érzelmek után vad hiúságokkal elfojtott szívéből most újra úgy tör ki a felízgatott érzemény, mint kitör a dagadt folyam partjai közül, ha sok éves gátját megszakaszthatta. „Istenem — sohajta elindultában Márton — annak a ki szentül él, gyönyörűség meghalni! ha én meghalnék, senki nem találkoznék, ki egy marok földet vetne koporsómra, mert rokonaim is meggyölöltek engem; és ha valamelyik kis magzatom meghalna, nem tudnám atyai végső kötelességem teljesíteni, s nem tudnám ön véremet tisztességesen eltakarítani; — de Márton, már akár ide, akár oda, nem jól van ez így sehogy sem!” eként elmélkedék magában szegény Márton, és vissza vevé útját a plebánia felé, minthogy világítani látá az öreg lelkipásztor ablakát. (Vége köv.)

A
össze
lom, s
száma
vedés
memo
ban c
mit je
Kétsé
kérte
zatát.
fiam,
meg.
léskr
imáds
dat. I
szente
richo
mint
Akko
vesse
kútfo
az Ur
benne
2. rés
melly
hogy
legye
üdvö
egéss
csalan
Ezen
lisaet
viz ha
ketle
tent:
szent
jét, h
eltáv
vizzé
és ár
mind
mind
add,
lek j
telt v
felele
bano
bünö
hane
vizzé
szor
imád
hane
imád
vök
ki m
mell
rizd
dög

Egy két szó az áldások és megszentelésekről.

A Kath. Néplap számaim némelykor előlről kezdve össze vissza szoktam forgatni; mert én bizony megvallo- lom, szeretem e lapocskát olvasgatni. És ime ez évi 26-ik száma akadt meg szememben, s kezdtem betűzgetni a tévedéseket és hibákat. Megvallom, annak idejében figyelmemet ezen szám valahogyan elkerülte, mit annál jobban csodálok, mert valóban kíváncsi voltam, hogy ugyan mit jelenthetnek az egyháznak áldásai és megszentelései. Kétségeimben egyenesen a plebános urhoz mentem, s kértem: fejtené meg nekem e megszentelések magyarázatát. Plebános urunk így örvendeztetett meg: „Gáspár fiam, itt legrövidebb ut a kiigazodásra az, hogy tudjuk meg, mi az anyaszentegyház szándéka az illy megszenteléseknél. Az egyház szándékát pedig megtudjuk azon imádságokból, melyet szolgálja által a tárgy fölött elmond. Nezzük tehát rendre. A vízszentelésnél először is szentelt sőt tesz a pap a vízbe. Ennek ez a jelentése. Jericho város lakosai Elisaeus profétának azt mondták: a mint látod uram! e városban jó lakás van, de vize rozsz. Akkor mondá Elisaeus: hozzatok ide egy új edényt, és vessetek belé sót. Megtörtént. Kiment ekkor Elisaeus a kútforráshoz, belé vetette a sót és mondá: Ezeket mondja az Ur: meggyógyítottam ezen vizet, s nem lesz benne halál, sem terméketlenség. (Királyok IV. könyv. 2. rész. 19—21 versben) Azért az egyház is, midőn a sót, mely szentelt vízbe vettetik, megszenteli, kéri az Istent, hogy vegye el e só által a víz terméketlenségét, hogy ne legyen többé olyan mint más só, hanem legyen a hívők üdvösségére, és mindenkinek ki e sóval él, lelki és testi egészségére: hogy onnan, hol elhíntetik, üzze el az ördög csalárdágát, és minden rozsz lelket Jézus érdemei által. Ezen így megszentelt só vettetik a vízbe, hogy mint Elisaeus szava adjon életet e viznek, s hogy onnan, hol e víz használtatik, távozzék a halál és az erkölcsök terméketlensége. Azért kéri az egyház a vízszentelésnél az Istent: „Isten, ki az emberek üdvösségére legnagyobb szentségeket a vízben rendeltél, add e vízre áldásod erejét, hogy képes legyen az ördög elűzésére, és betegségek eltávolítására; és hogy mind az, mely a hívek által e vízzel meghintetik, szabaduljon meg a tisztátalanságtól és árthatástól, hogy távozzék onnét a leselkedő ellenség minden csalásága, s fusson el ezen víz meghintésével mind az, mi a lakók jólétét s nyugalmaát háborgatja, és add, hogy minden e vízzel meghintett helyen a Szentlélek jelen legyen.“ Hát Gáspár! mit gondolsz, a megszentelt víz közösleges víz-e csak? Nem uram, nem lehet! felelém a jó plebános urnak. — E vízben, folytatá a plebános ur, természetfölötti erő vagyok, nem ugyan halálos bűnök bocsánatjára, még kevésbé babonás visszaélésekre, hanem a hívek üdvösségére, jólétére. Látod Gáspár! e vízzel az egyház imádsága össze van kapcsolva, s a hány- szor e vízzel magadat meghinted, nem csak magad azt imádkozod, mit az egyház a vízszentelésnél imádkozott, hanem mintha az egyház maga is mindannyiszor veled imádkoznék, és pedig így: Uram Isten! kinek fülei a hívők előtt nincsenek csukva, áld meg Gáspár szolgálodat, ki magát e szentelt vízzel meghintí; áld meg azon jókkal, melyeket egyháza e vízre leimádkozott, tudniillik: Ö- rizd meg ötlet minden testi s lelki veszedelemtől, az ördög inceselkedéseitől, s küld reá szent lelked kegyelmét.“

Történik-e ez más közösleges vízzel? Nem uram, felelém a plebános urnak, és pedig, mert nincs vele az egyház imádsága. A szentelt víz és a közösleges víz között az tehát a különbség, hogy a szent víz láttára fut az ördög, de nem a közösleges vízre. Ez pedig természet fölötti erő. I. Sándor pápának, ki a vizet sóval keverni rendelte, ezek szavai: „Szentelünk vizet sóval a népek számára, hogy azok, kik vele meghintetnek, ez által megszentelés is nyerjenek.“ Sőt vannak az isteni tudományok tanító közt, kik állítják, hogy a szentelt vízzel való meghintés megtisztít a bocsánandó vétektől. Így van ez a szentelt sóval, mely fölött hasonló imádságok mondatnak. A viasz gyertyák szentelésénél pedig az egyház így imádkozik: „Áld meg Jézus, élő Isten fia e gyertyát, öntsd bele a sz. kereszt + ereje által mennyei áldásodat, hogy a hol ez meg fog gyújtatni, távozzanak a sötétség lakói, s resz- kedjenek és fussanak minden szolgálkával, s ne merészel- jék zavarni többé azokat, kik neked szolgálják.“ *) A szentelt gyertya tehát egyébre is szolgál, mint csak a mu- landóságról való emlékezésre. A szent János napi bor- szentelésnél ezen imádságok fordulnak elő: „Isten, Urunk Jézus Atyja, kinek szavára teremtett minden, kinek minden hatalom alá van vetve, kinek szent neve előtt a pokol és minden ártalmas állatok futnak; szűz Mária és sz. János esedezése által szenteld meg ezen italt, s őrizd meg minden gonosztól, s vidd dicsőséged országába azo- kat, kik belőle isznak.“ Másik imádság pedig így végző- dik: „hogy kik belőle isznak, isteni áldásod bőségével el- teljenek.“ Illyen és hasonló imádságok mondatnak a vi- rágok, barka, hamu fölött, hogy tudniillik: legyen az a hívek egészségére s lelki hasznára. A harangokat illetőleg pedig annyi a láрма, hogy alig tudnak velők sokan ki- igazodni. Sem annak nincs igaza, ki állítja, hogy termé- szeti tulajdonságánál fogva a harang elhajtja a vést, sem pedig annak, ki ezen sikert a szentelt harangoktól egé- szen megvonja. Nem kell csupa babonáságnak nézni azt, ha a nép a szentelt harangoknak természetfölötti erőt tu- lajdonit, s tőlök a vést elhárítását reményli. A harang- szentelés nagyszerű szertartással megy végbe. Többféle imádságai oda mennek ki, hogy a hol ez a harang meg- kondul, onnan távozzék a cselszövők ereje, menyköcsapás, menydörgés ártalma, és a vészokozta nyomor; s ezen imádság négyszer is előjön. Midőn a püspök a harangot a betegek olajával megkeni, az anyaszentegyház nevében egy imádságot mond, melynek csak ide vágó szavait idé- zem: „Engedd Isten, hogy e harang a Szentlélek által megszenteltessék, hogy ennek hangja öregbitse a hívek szívében a hitet, üzze el az ellenség leselkedéseit, jégeső zaját, szélvész ártalmát, mérsékelje a menydörgést, fűgessze föl a szelek fúvását, semmisítse meg a levegő hatalmát, hogy hallván e harangot, megfélemljenek, és fussanak sz. Fiadnak reafestett keresztzászlajától, kinek meghajol minden térd mennyben, földön, pokolban...“ Azután megkeni a harangot az első rangú olajjal, kris- mával 4 keresztet tevén rá, s így imádkozik a többi közt: „Mindenható Isten, ki a frigyszekrénye előtt, trombiták fújására az ellenséget elfedő falakat lerogyni engedted, töltsd meg e harangot áldásoddal, hogy e harang szava elöl fussanak az ellenség nyilai, mennykőnek csapásai, és szélvész ártalmai.“ Az egyház ez által nem azt erti, mint

*) Gyertyaszenteléskor arra is kéri az egyház az Istent, hogy halgassa meg annak kérését, ki e gyertya világosságánál imádkozik; tehát a szentelt gyertyánál az imádkozóval az egyház is imádkozik.

ha most már bizonyosan elüzi a harang a fellegeket úgy, hogy már most jégeső se lehet, hanem ez által és a harang meghúzása által, melyre Isten áldását lekérte, reményli Istentől, hogy ki egy szóval csillapította le a tenger hullámaival, szinte most is, kegyesen letekintvén az egyház imádságára, melyet a harangszentelésnél mondott, isteni hatalmával fogva kár nélkül hagyja elmenni a vésszel terhelt fellegeket. Igen is; nem kell azt gondolni, hogy a harang bizonyosan elüzi a bajt, de lehet, hogy elüzi; nem önjereje által, hanem a rajta levő imádság, és Jézus keresztye által. Igen; nekünk is kell imádkozni, s azért nem szükséges a harangot félnaponként, vagy egész éjjel huzni. Tehát a harangban való bizodalom tisztán katolikus, de határon túl menni, véték. Ezt össze kell egyeztetni tudni, s egyik szélsőségből a másikba által nem kell menni. A hamu is, mellyel fejünk behintetik, nem csak arra való, hogy emlékezzünk arra, hogy porból lettünk és porrá leszünk, hanem hogy azoknak, kik vele meghintetnek, Isten irgalmából lelkük oltalmára válják. Ezért vetjük meg a hamvazást annyira, mert nem értjük, mit jelent.⁴⁴

Igy szólt a jó plebános ur, s én tökéletesen meg voltam nyugodva, de gondoltam is, hogy szükséges volna, ha a lelki atyák minden ilyen megszentelési tárgyakat illetőleg megmagyaráznák a népnek az anyaszentegyház szándékát. Isten velünk!

G. Gáspár.

Sziráki levelek.

IX

Dicsértessék a Jézus Krisztus! De kár, hogy a pécsi levélíró, ki november 2-ról való tudósításában rólam is megemlékezett, érdeme s titulája szerint nem tisztelhettem, hanem a régi magyar szokás szerint csak annyit mondhatok: Hallom e szép szót! Eleinte egy kicsit megütődtem, hogy pennámat, meg az üres kalamárist emlegeti: mondok, hogy tán meglátta valahol azt a rosz vakarítást, — mert biz a nem sokkal derekabb, mint a mit a tyúk a lábával kapar — s vagdalózik; de kántor ur kiverte a fejemből, utóbb magam is rátértem: hogy az nem lehet, mert lehetetlen; t. i. hogy az, kinek minden szavából okosság és szeretet szó, olyan kis falu harangozóján köszörülje az eszét, a mellynek ha egyik végén eltűszentem magam, a másikon azt kiáltják: adj Isten egészségére! Szent hát a békesség, mellynek megpecsételésére hadd szóljak én is egyet mást ahhoz a pécsi levélhez, persze hogy nem olyan okosan, mint az, mert tudni való: hogy a valóságos hangnál mindig gyengébb az ekhó, nem az, mi a szekeren van, hanem a melly a hangot visszahadja, mint a harsányi templom: eleget kiabáltam valaha reá, mikor a megboldogult hosszú fuvarban oda jártam.

Már én pedig nem csak hiszem, hogy egy keresztfeltevési szertartás ugyancsak szíve körül kereskedik az embernek, hanem valóságosan tapasztaltam is, mert a mienket, rittig a mult hó 22-én tették fel helyére. Mennyi minden jutott akkor eszembe! Eszembe jutott, hogy az eleinte gyenge fakereszt vassá edződött — mert a mienk abból van — hogy a festék, mellyel mi annak elevenebb szint adtunk, valaha az Isten fiának vére volt, melly rajta végig csorgott, hogy a tövis koszorú virágkoszorúvá lett — mellyet ékesség okáért reátűztünk; — a mint hogy

minden keresztnak ez a legrövidebb és legsummásabb historiája. Hát még mikor huzás között a levegőben lebegett, kinek ne jutott volna eszébe: mennyi idő, küzdés és fáradságba került, míg a kereszt a legaljasabb vesztőhelyekről a tornyok csucsára, gonosztevők vallairól érdemes emberek mellére juthatott; hogy mint ez a kereszt mennél feljebb ment, annál kisebbnek látszott, úgy a romlott világ, mennél magasabb valami, annál kevesebbre becsüli — majd rá illik ez arra is, a mit levelem rendében alább fogok előhozni. — Mikor pedig már helyén állott, mintha csak megszólalt volna: Keresztyény! csak szemedet kell felvetni, vagy ablakodból kitekinteni, hogy földi munkád és szenvedéseid közt Jézusod kinszenvedésének jelében vigasztalásodat s valamelyik apostolnak ezen intését feltaláljad: Az odafelvalókat keressétek. „Kötélre, kötélre!” kiáltának egyszerre hárman is rám, mert gondolkodás közben eleresztettem, s egészen kiveretek az élemből; mert ez olyan szó, hogy ha az ember úgy érti, mint én akkor hirtelenében, a vér is meghül benne.

A levél elohozakodik a kolostorokról is, s azt mondja a többek közt: „hogy vannak, kik nevére is roszul érzik magokat.” Persze, a szerzetes rend katolikus plánta, s mint a Roma és Loretto-féle könyvben, mellyet Egerből kaptam, nyomtatva van „csak az egyház kertében terem, máshol nem tenyészik, mert máshol nem süt a nap, s nem hull a harmat, melly növekedésére megkívánatik”, és így igen megszokott valami, hogy nem tetszik, sem színe, sem gyümölcse. Azt mondják, régi világból valók, de ha a régi világból valók, s mai napig is állnak, úgy soká tartanak, én pedig életemben mindig azt hallottam, akár épületről, akár ruháról, akár szerszámfélétről, de akár miről, hogy mennél tartósabb, annál jobb. S kik vetik ezt a régi időt, régi világot? De nevetném, leginkább azok, kik származásukat nagyon szeretik mentől régiebb időkre visszavinni. — Azt mondják: Hasznontalanok a szerzetes rendek, esznek, isznak, hevernek. Megkövetem alázatossággal, mert nem adják hát magokat — kik különben mindig az élet bajai ellen panaszkodnak — erre a fűin életmódra? Megmondom én mért, mert könnyebb illetlen beszédekkel másokat piszkolni, mint azt alázatosan eltiltni, könnyebb azt mondani: hogy tők a tromf, mint könyvek között virasztani; könnyebb az agarat rókavadászatra, mint az embert tudomány és vallásosságra tanítani, könnyebb a kávé meg rózsólist szüresölgetni, mint a beteg fekélyeiből a gyenyhedséget kiszíni; szóval könnyebb a gazdagság, paradé, családi- s egyéb örömek között, mint mindezek nélkül élni. Furesa kis puska biz az, mikor valaki paradicsomnak rajzol olyan életet, mellyet a magáéval a világ minden kincseért sem eszerélna föl, s majd olyan formán jön ki, mint mikor az ember maga sem hiszi el, a mit mond. Azt is vetik, hogy a népet zsarolják, s utóvegre még elhíthetnek velünk, hogy a mi jobbvoltunkért ócsárolják a szerzeteseket. Azt is köszönjük, hanem ha a gyerek is tudja, ki szereti ötöt, nekünk megnötteknek szinte van a báránybőr-süveg alatt is magunkhoz való eszünk átlátni, hányadán vagyunk az ilyen felebaráti szeretettel, mellynek némely részének soká az ember szájában van az íze. Nem zsarolnak biz azok, hanem alázatosan kérnek, azt is ritkan, mi pedig nem panaszoljuk, s tartjuk a régi magyar regulát mind a két részről: Ha adsz, adj jó szívvel, ha kérsz, vedd jó kedvvel, hogy meg ne utáltassál.

Nem akarok én azon lelki hasznokról értekezni, mellyeket a pécsi levél olyan szépen elsoroz — az nem az én eszemhez való — hanem csak azt kérdem falusi

Különfélék.

együgyűséggel: Hányadik tanult ember az, ki legalább egyrészt szerzeteseknek nem köszöni nevelését? Hány ur asszonyság nevelődik szinte klastromban, mi által a jótékony gyümölesfaja mint egy cserépből a szabad földbe ültetetik át, hogy ott jobban teremjen, a mint terem is? Hány fáradt utas talál naponként ezen csendes hajlékokban nyájas szót, meleg leveskét, éjjeli szállást? Hány beteg ápolást, testi és lelki végső vigasztalást? Van-e egyetlen egy klastrom, melyben esztendőnkint szegény deákok magoknak, rokonságoknak, hazájoknak javára, ingyen-kozt és szállás mellett, ne iskoláznának? És van-e egyház, hol a plebános betegsége-, halála-, vagy távollétekor egyszer másszor meg ne fordulnának szerzetesek az isteni szolgálatot elvégzeni? — Ezt mind tudja Kigyelmetek csak úgy mint én, meg azok, kik ellenök ácsánkodnak, honnét hát mégis az ácsánkodás? Hm! Nagy fát mozgat ez a kérdés! Ha én csak azt, a mit a magam eszével felérek, ebben a dologban voltaképen el akarnám mondani, úgy a mint gondolom, levél helyett könyvet kellene írnom, pedig a nem kenyerem. Igaz hogy vannak, kik erre engem már nem egyszer nógattak, de biz az, ha a magam feje után írnam, nem lenne idő; ha pedig mindig a tisztelendő urhoz, kántor uramhoz, bíró uramhoz szaladgálnék, akkor olyan lenne az az én könyvem, mint mikor a lopótök lefityeg a fáról, mellyen nem termett, hát én csak békét hagyok a könyvnek, bár békét hagynának a szegény szerzeteseknek is, kik senkinek sem vétnek.

Egy sem jó madár, a mely saját fészket bemoeskolja. Őrizkedjék Kigyelmetek — hogy rá ne illjék ez a közmondás — a rágalmazók beszédjére hallgatni, hanem tartsa tiszteletben a szerzetes rendet, ugysis mint katolikus jötevő intézetet, de ugysis mint az evangéliomi, nem csak törvények-, hanem tanácsoknak is előnkbe állított tükörét, mellybe tekinteni sokaknak nem igen tetszik; s ha Kigyelmetek minden szegénysége mellett is boldognak érzi magát, mivelhoggy családja közt és saját hajlékában úgy él, a mint tetszik, mert példaszóként, bagoly is ur a maga házában; adja meg az illendő tiszteletet a szerzetesnek, ki tanultsága mellett mindenről lemondva, birtok, család, és akarát nélkül az önmegtartózkodás azon életét éli, mellyet könnyű becsmérlni, de nehéz követni. Ha pedig látja, vagy ha meg nem látja is, ellenségök újjal mutatja Kigyelmeteknek: hogy közöttök is van gyarló, jusson eszébe, hogy az angyalok között is volt Lucifer, az apostolok között is volt Judás, a császárok közt is volt valami Nero nevű szörnyeteg; de nézzen Kigyelmetek végig saját gyermekein, nincs-e azok közt is kivető, azért sem az összes angyali kart, sem az apostolokat, és császárokat, sem a Kigyelmetek becsületes házat nem lehet józan észszel becsmérlni. Mellette pedig azt sem felejtse el: hogy a fekete szín igen kényes, hamar meg látszik rajta minden pecsét, mint az én derékravalómon, pedig még csak gyümölesoltói vásárkor lesz három esztendő, s nagyon igaz az, a mit én egy predikációban hallottam: hogy kevés ember ismeri a jó papot és szerzetest, a rozsat minden. Legeslegvégül pedig emlékeztetem Kigyelmeteket arra, a mit tavaly numero 2-ik levelemben írtam: Mennél rakottabb a fa, annál inkább hajgálják, mennél érettebb a gyümöles, annál jobban dong körülötte a darázs. — De azt kiáltja a bakter az ablak alatt: Hallod-e te háznak ura, tized ütött már az óra; hallom, hallom s megyek aludni a Jézuska nevében.

Takács Mihály, kurátor.

Imint jelent meg a következő munka: „**A föld és az emberi nem Östörténete**, Móses könyve s a tudományos kutatások eredményei szerint.“ Irta M u t z l Sebestyén, landsbuti bajor kir. gymnasiumi tanár, a felső bajorországi történettani egyesület, a cs. kir. trevisoi athenaeum és a romai Akademia Tiberina tagja. Németből fordította. V. E. Kiadja a jó s olesó könyvkiadó társulat. Pesten, 1853. — Egyike a legközönségesebb előítéleteknek az, hogy a világtestnek, mellyen lakunk, eredete és az emberi nem kezdete áthatlan homályba van borítva, miért is némely történetírók bizonyos félenkséggel nyulnak a legtávolabb óskor előadásához, s némi láthatólag habozó biztossággal utalnak a könyvek-könyvére, mellyben elvégre is a leginkább megnyugtató adatok és megfejtések találhatóak föl. Ezen kételkedés az östörténet igazságáról, mint ezt a szent könyvek előadják, némely tudósoktól onnan származott, mivel ők a számtalan természeti tünemények, vagy földismeit felfedezések között sok olyasra is találtak, mellyek látszólag a Mózes által leirt kinyilatkoztatással egyenes ellentétben állanak. Ezen tünemények tényleges bizonyossága, mellyeknek benső valóságát és mélyebb összefüggését nem fürkészték, tévedésbe vezette őket, s a szent Biblia előadásait emberi szózatnak és „héber regé“nek tekinték; és így a buvárdó ész a kinyilatkoztatást — az egyetlen támaszpontot — elvesztvén az által, hogy egyes tényekre épített, s ezekből következtetéseket vont le, a tévely ösvényére — sőt gyakran önmaga s az igazság fölött is kétségbe esvén, végre minden való és tényleges dolognak megtagadására jutott. Miután azonban a tünemények kül leple alatt mindig az igazság rejlik, be kellett következnie: hogy épen a legnagyobb szellemek bármilly szabadon és önállólag buvárdottak is — mindegyik a maga szakában olly eredményekre jussanak, mellyek a szentírással a legtisztább öszhangzásban állanak, s hogy férfiak, mint Cuvier, Marcel de Serres, Humboldt Sándor, Abel Remusat, Balbi, Klaproth Gyula, Bonaud, Schlegel F., Niebuhr, ifjabb Champion s több mások épen buvárlataik leglényesebb eredményeiben az ó testamentommal megegyeznek. Örömteli bámulattal töltheti el minden figyelmezőnek keblét annak látása, mikép a föld-, ország- és népisemtan, történelem, nyelvészet és régiségtan mezején tett legfontosabb felfedezések, mint az örök igazság mindannyi ösvényei ugyanazon Egy központhoz — a szentíráshoz — vezetnek vissza. A jelen östörténeti munkának ezélja kitüntetni azon szép öszhangzást, melly az alapos tudomány és a kinyilatkoztatott ige közt létezik. Ezt ugyan már mások is, jelesül Serres Marcel, Wiseman püspök, és a halhatatlan emlékezetű gróf Stolberg F. L. megtették; mivel azonban mindenkinek szabadságában áll az elődök törekvései után „az Ur házában ereje szerint munkálkodni“ s mivel a fennevezett férfiak művei az östörténet rendét szigoruan nem követik, e munka sem fog egészen fölöslegessé válni. Nem hallgathatjuk el azt sem, miként a naponként gyarapuló kutatásoknak eredményei kivétel nélkül Mózes állításainak igazolására szolgálnak, s a legújabb felfedezések között egyetlen egy sem képes bizonyítani azok ellenében. E munka a társulat t. ez. tagjainak részvény fejében fog kiszolgáltatni. Különben a 342 lapra s csinosan kiállított munkának az ára 1 ft. p. p.

Az ausztriai birodalomban a szenvedő betegek ápolásában oly nagy érdemekkel bíró irgalmas barátok rendje ismét egy nagy fontosságú s betegjei javára szolgáló tervet akar létesíteni. Ugyanis az orvosok tanúsága szerint, igen számos betegségekben a betegeknek füröszteése nem csak hasznos, hanem szükséges is. Miért is a fönttiszelt rend föltette magában, hogy minden, számszerint 29 kórházaiban fürdőszobákat s edényeket fog felállítani. Minthogy azonban illy nagyszerű, s sok ezerekbe kerülő intézményeket a rend saját erejéből felállítani nem képes: a magas kormányhoz fölyamodott, miszerint az ausztriai birodalom határai között a föntkitűzött emberbaráti célra gyűjthessen. Az engedelmet erre a rend megkapván, most szerte küldi illy jámbor adományokra fölhívó iverit. Kegyes adományok, mint a fölhívó iveri jelenti, minden főtiszt, egyházmegyei hivataloknál elfogadtatnak, vagy pedig egyenesen Altbrünnebe (Morvaországban) Kulhawy Földélnék, az ottani irgalmas ház Procuratorának küldethetnek el, s pedig a magas kormány engedelméből bérmentesen; csak kívül a levél borítékán e szavak álljanak: „Az irgalmas barátok fürdőintézeteinek ügyében.“ Hisszük, hogy a szenvedő emberiség javára tett fölhívása a jámbor szeretetnek nem fog a pusztában elhangzani, hanem inkább számos részvevő keblekben visszhangra találni.

Intézeti jelentés. Jegyzőkönyve a gyümölcsbíró küldöttség i. évi october 27-én tartott ülésének. Kubinyi Agoston es. k. t. ur előklete alatt jelen voltak: Gasparik Kázmér váci n. prépost, Nagy István, dr. Encz Ferencz, dr. Pólya József, Mátray Gábor, Szepesy Ede, Wrhovszky, Morócz István és Péterfy József mint tollnok.

Tekintvén a sikeres hatást, melyet a külföld példái szerint a gyümölcsfajoknak megállapított elnevezése, s azoknak bizonyos rendszer szerinti osztályozása gyakorol a gyümölcstenyésztés előmozdítására; és figyelembe vétele, miszerint e tárgyban nálunk a legnagyobb határozatlanság és zavar uralkodik, minék a jelen terménytárlat is elénk bizonyosságát adja, miután látni lehet, hogy ugyanazon fajok különböző vidékekről különböző nevek alatt küldettek be: ez indokoknál fogva, egyszersmind felhasználva a jelen II. országos terménytárlat által nyújtott kedvező alkalmat, Kubinyi Agoston es. k. tanácsos ur, a hazai gyümölcstenyésztés minél sikeresebb előmozdítására a következő indítványokat tette, s ajánlotta a jelen volt szakferfiak méltó figyelmébe:

I. Határozottassék meg a külföldi pomologok által már megállapított és közösen elfogadott rendszer alapján, a magyarországi gyümölcsfajok elnevezése, ohajtván, hogy e célra már a jelen terménytárlat is a mennyire lehet, anyagul felhasználtassék.

II. A gyümölcstenyésztők, különösen pedig a nép könnyebb tájékozása s irányzatára, jelöltessenek ki névszerint a különféle gazdasági és háztartási szükségletekre kiváltképen alkalmas fajak.

III. Tekintve a főváros gyümölcsszükségletét, s az ezzel épen kiáltó ellentétben álló hiányát a nemes gyümölcsnek: a fővárosban egy gyümölcs-esernök-

nek, hol nemesek a helyben termett, hanem az időnkint beküldött vidéki nemes gyümölcsnek is eladása eszközöltetnék, — felállítását célszerűnek vélné.

A választmány teljesen osztván az előadott indítványok korszerűségét, azokat a legnagyobb elismeréssel és méltánlylattal fogadta, s részéről, bár ezuttal a kivitel módjának részletes megvitatásába nem ereszkedett, ez indítványokban kifejezett célok elérésére szükséges közremunkálását szívesen felajánlá. Mi közben Dr. Encz ur nyilatkozata nyomán örömmel értesült, hogy az utóbbi indítvány tetteles kivitelére, dr. Encz és társai által már az előleges intézkedések meg is vannak téve.

Romában sz. András templomában nem rég egy sajtószertű ünnepély volt. A város minden plebániából több száz gyermek sereglett oda össze plebánosaik vezetésével, miszerint a hittanból kikérdeztessenek. Ő Szentsegenének, a pápának általános helyettese, Patrizi bibornok szinte jelen volt, mint jutalombíró. A ki ezen a próbatétn legjobban felel, az jutalmul egy koronát kap, még pedig császár-koronát, s mint a keresztény hittan császára kikiáltatik. Az utána legjobban felelő két fiu a császárság hercege lesz. A negyedik kapitány s a császárnak komornoka lesz. Egy illy fejedelem uralkodása egy évig tart. De mennyi kitüntetésben s tiszteletben nem részesül ez egy év alatt! Jussa van neki, szülői házában magának egy trónust felállítani; a szentséges atya ötet külön audientian fogadja, ötet megáldja, s ajándékaival elhalmozza; a bibornokok ötet a legnagyobb kitüntetéssel fogadják. A processióknál a kis császár, udvarától környezetve, a díszhelyet foglalja el; az anyák mutogatják ötet gyermekeiknek, mondván: „nézzétek a császárt.“ Mindenki róla beszél, s az egész város részt vesz dicsőségében. — Az ez évi próbatétn császárnak kikiáltott egy növendék a Madonna dei Monti iskolából, hol az iskola-testvérek tanítanak. Az intézetben számára egy trón emeltetett, s itt fogadta versenytársainak hódolatát. A nagy XIV-ik Benedek pápa nem tartotta méltósága alattinak ezen szép szokást jobban meghatározni, s IX. Pius pápa megerősíté azt. Látni ebből, hogy milly nagy fontosságot helyeznek Jézus Krisztusnak e földön helytartói az ifjuság vallásos nevelésébe. Bár mindenütt ugyan így gondolkodnának azok, kik az ifjuság vallásos nevelésére befolyanak!

Több nevezeteseb templomok részére készített egészen új orgonák miatt ugyan azon helyeken nem épen rossz, vagy haszonvehetlen, hanem mint kisszerűbb kijavított, és beváltott orgonák legjutányosb áruba bocsátanak, és pedig 1-ször egy 12 változatu pedállal ellátva, (volt keczeli sz. egyházban 1000 pft. — 2-or 6 változatu „volt madarasi sz. egyházban“ 600 pft, mindkettő pompásan elkészítve, újtest, fuvó, aranyozás sat. előjátékkal. 3-or 8 változatu (volt szabadkai sz. Ferencz-rendi kolostor sz. egyházban) szinte pompásan elkészítve 800 pftokért megkaphatók. Azonban a tél bekövetkezte miatt, az illyesek átszállítását, ha nem káros, legalább hiányosnak véelve, minden további rendelkezést bérmentes levél által szívesen elvár Szabadkán, (Vojvodinában) Bács vármegyében, Kollenits István, orgonaművész, magyaruteza. 4373 szám alatt.

Kiadja „a jó és olcsó könyvkiadó társulat,“ szerkesztő BLÜMELHUBER FERENCZ.

Pesten 1853. Nyomatja LUKÁCS LÁSZLÓ és TÁRSA, országot, 6. sz.